

**До членовете на Научното жури,
определено със заповед № 387 /12.02.2018 г.
на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски”**

СТАНОВИЩЕ

**От проф. д-р Марио Христов Бобатинов,
професионално направление 3.6 „Гражданско и семейно право”**

Относно: конкурс и защита на хабилитационен труд „Европейско дружество“ на гл.асистент Асен Воденичаров за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.6 Право, научна специалност „Гражданско и семейно право” за нуждите на Правноисторическия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски”.

Уважаеми членове на научното жури,

1. На обявения конкурс се е явил само един кандидат – Асен Александров Воденичаров, доктор по право, главен асистент в Правно историческия факултет, за нуждите на който факултет е обявен настоящия конкурс.

2. Кандидатът завършва специалност „Право” в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски”- София, видно от представеното копие на дипломата с отличен успех, през 1999 г.

3. Кандидатът притежава дипломи за две завършени висши образования с магистърски степени – по право и по публична администрация.

4. През 2013г. му е присъдена научната степен „доктор” по специалността ”Гражданско и семейно право”, по която е обявен и конкурса.

5. От 2000 г. до 2002 г. е асистент, от 2002г.– 2005 г. – старши асистент, а от 2005 г. и в момента – главен асистент. Има общ педагогически стаж по дисциплината „Гражданско и семейно право” в Правноисторическия факултет – 16 години. В последните четири години изнася самостоятелен лекционен курс по посочената учебна дисциплина.

6. От 2004 г. е съдия в Софийски районен съд, а от 2006 г. – съдия в Гражданската колегия на Софийски градски съд. Има ранг „Съдия във ВКС и ВАС”.

7. За участие в конкурса кандидатът е представил публикуван труд „Европейско дружество Societas Europaea” в авторитетното издателство за юридическа литература „Сиела” в обем от 447 страници, с приложения: библиографска справка на използваната българска и чуждестранна литература, списък на проучваните общностни актове – регламенти и директиви, цветни диаграми, фигури и пр. Монографията се състои от увод, две глави с включени в тях параграфи.

Представени са и статии, публикувани в наши и чуждестранни издания, както и отпечатани доклади на национални и международни научни конференции у нас и в други страни.

8. Представената монография има за предмет на изследване новата наднационална правноорганизационна форма за стопанско сдружаване – Европейското дружество. Целта на проучването е цялостното очертаване и анализиране на правното положение на посоченото образование и неговото място в системата на трансграничните форми за стопанско обединяване в рамките на Европейския съюз.

Глава първа е посветена на Общата характеристика на Европейското дружество/ЕД/. В параграф първи сполучливо се определят икономическите и юридическите условия за възникването на този нов правен субект от европейски тип. Във параграф втори се разкриват същностните черти на

европейското дружество. Обосновано се определя, че се касае за ново специфично образувание с европейски измерения. Следва да се присъединим към становището на автора, че Европейското дружество „в чист вид”, т.е. напълно идентично във всички държави членки, по отношение на съдържанието на отделните му детайли, не съществува.

Регламент /ЕО/ № 2157/2001 г. очертава общностната нормативна основа за учредяването и функционирането на корпоративното образувание. Заедно с това постановява, че по неуредените или частично уредени въпроси от него се прилага националното законодателство, свързано с реализацията на общностния акт. В тези хипотези действа и вътрешната регулация на акционерните дружества, учредени според правото на държавата членка, в която е седалището на Европейското дружество според устройствения му акт. Авторът прави верния извод, че посочената сравнително разнородна юридическа рамка, формирана от предоставената от европейския законодател нормативна автономия на държавите членки по отделни въпроси, обуславя различията между дружествата в отделните страни.

Аргументирано се разкрива правното съдържание на фирмата като правноиндивидуализиращ белег на европейското дружество. Тя се определя като негово субективно право, посредством което се индивидуализира, става известно на обществото и заинтересованата бизнес среда, осъществява рекламните си кампании, брифинги и др. Вярно се подчертава, че правното съдържание притежава неимуществен характер. Заедно с това кандидатът го разкрива като изключително, тъй като неговото използване зависи единствено от волята на единствения му носител – европейското дружество.

Интересно е изследването на правната защита на фирмата на разглежданото дружество. Обосновано и точно е определена възможността за предявяване на три вида иски. Първият иск по своята юридическа същност представлява установителен иск за недобросъвестно заявяване или използване. Правната уредба на втория и третия иск се съдържат в разпоредбите на чл. 7, ал. 4 и чл. 11, ал. 2 от ТЗ. Вторият иск представлява осъдителен иск за защита и с предявяването му Европейското дружество претендира от съда преустановяване на недобросъвестното използване на

фирмата. Основателно се изтъква, че в разпоредбата на чл. 7, ал. 4 ТЗ е обективиран фактическият състав на третия иск за защита на фирмата на европейското дружество, с който то може да претендира обезщетение за вреди, причинени от недобросъвестно заявяване или използване на фирмата му.

Акцент в изследването на посочената област се поставя на юридическото съдържание на седалището на европейското дружество и неговия адрес, както и на преместването им. Този проблем има особено практическо значение, тъй като това прехвърляне на седалището се извършва без да се прекратява дружеството и без да преминава през производство по ликвидация. Напълно основателно авторът подчертава, че преместването няма за юридическа последица прекратяване на функциониращото дружество, неговото ликвидиране и създаването на новоучредено дружество. В резултат на аргументиран анализ в монографията се достига до извода, че разглежданата нормативно установена възможност за преместване на седалището се формулира за първи път в общностното право от Регламент /ЕО/ № 2157/2001 г. Видно от приложените графики е, че тя е станала едно от привлекателните предимства за учредяване на европейски дружества.

Със сериозен приносен характер е изследването на отделните елементи от сложния и динамичен състав за преместването на седалището на европейското дружество. Правилно се достига до извода, че този състав е комплекс от компоненти с частноправен и публичноправен характер. Гражданскоправните действия се осъществяват в рамките на самите дружества от техните уставни органи на управление—общото събрание, ръководния орган при двустепенната система и управителния орган при едностепенната структура на управление. В тях участват непосредствено или косвено акционерите на преобразуващите се дружества. Авторът достига до извода, че публичноправните действия са неотделима част от смесения фактически състав. Те се реализират от овластена правноорганизационна структура в държавата членка—съдебен или административен орган, нотариус и пр. Сполучливо поради това, кандидатът определя фактическия състав като разнороден и смесен.

Глава втора последователно в два параграфа обхваща изследването на проблемите по учредяването на европейското дружество и на неговата архитектура.

Ясно и точно кандидатът дефинира четири способа за учредяване на европейско дружество. Той посочва и анализира всеки от посочените начини : а)чрез сливане, което придобива юридическа форма в два варианта – придобиване (в ТЗ се определя като вливане) или чрез създаване на ново дружество (в ТЗ се определя като сливане); б)учредяване на холдингово европейско дружества; в) образуване на дъщерно европейско дружество; г) преобразуване на съществуващо акционерно дружество в европейско дружество.

Сполучлив и задълбочен е подходът на кандидата при изследването на архитектурата на европейското дружество.

В тази връзка следва да се подчертае изследването от автора на правния режим на учредяване на ЕД със седалище на територията на РБългария. В труда основателно се изтъква, че ТЗ е изключил от каталога на начините на учредяване на ЕД три от императивно уредените способности в Регламент/ЕО/№ 2157/2001. Обосновано се приема от автора, че цит. Регламент е акт с общо приложение, който е задължителен и следва да се прилага пряко във всички държави-членки на ЕС-арг.от чл.288 ДФЕС. Като допълнителен аргумент в подкрепа на този извод се сочи и новелата на чл.5 ал.4 от Конституцията, според която Регламента като акт на Съюза има примат спрямо ТЗ, поради което всички формулирани от общностния акт начини за създаване на ЕД в РБългария ще имат правновалидно действие на територията на страната.

9. Кандидатът е представил за участие в конкурса статии в юридически издания и отпечатани доклади на национални и международни конференции, проведени в България и чужбина.

С особена практическа стойност е статията „Някои дискуссионни въпроси в Законопроекта за предотвратяване на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество”, отпечатана през 2015г. Редица от обсъжданите въпроси и направените предложения са намерили място в

приетия от Народното събрание, три години по-късно, през м. януари 2018 г. Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. С подобен актуален характер е статията „Европейската правна сигурност и формирането на нормативната основа за алтернативното решаване на потребителски спорове – Югоизточна Европа: новите заплахи пред регионалната сигурност”, включена в сборник през 2016 г. С навременно и научно-практическо естество са и останалите представени научни трудове.

Три от материалите са на чужди езици, публикувани в авторитетни юридически издания.

10. Анализът на представената научна продукция показва, че тя се базира на богата правна литература и нормативни източници. Бележките под линия са 600. Успешно е използван индуктивният и дедуктивният методи на изследване. Това е позволило на кандидата да изрази и критично отношение към юридическата регламентация по някои от проучваните въпроси.

11. От представените научни трудове могат да се извлекат следните **съществени научни приноси:**

11.1. Дефинирането на макро и микроикономическата среда за създаването на европейското дружество.

11.2. Определянето и обосноваването на европейското дружество като вторично корпоративно образувание.

11.3. Обосноваването на специфичните характеристики на европейското дружество в различните държави членки.

11.4. Разкриването на европейското дружество като проявление на икономическата демокрация в единния пазар на Съюза.

11.5. Изследването на правноиндивидуализиращите признаци на европейското дружество.

11.6. Разкриване на правната защита на фирмата на европейското дружество посредством три вида искове по ГПК.

11.7. Проучване на юридическото съдържание на понятието „седалище и „адрес” на европейското дружество.

11.8. Дефиниране на отделните компоненти на сложния и динамичен фактически състав за преместването на седалището от една държава в друга държава-членка.

11.9. Определянето на висящото положение на отделните елементи на състава до неговото завършване.

11.10. Систематичното изследване на всеки от способите за учредяване на европейско дружество.

11.11. Систематизирани са значими теоретични подходи за изследването на структурата на европейското дружество.

11.12. Изследването на действащата нормативна уредба на европейското дружество в държавите членки.

11.13. Формулираните конкретни предложения *de lege ferenda* за усъвършенстване на нормативната уредба на европейското дружество.

Забележки и препоръки:

Ще бъде полезно за труда развиване на допълнителна аргументация на застъпеното становище от автора, че Европейското дружество може да се определи като нов вид специфично акционерно образувание за икономическо обединение. В правната литература са изказвани и обратни становища, че Европейското обединение по икономически интереси, Европейското дружество и Европейското кооперативно дружество не са новосъздадени оригинални структури в европейското правно и икономическо пространство.

В изследването на правния режим на учредяване на Европейското дружество със седалище на територията на РБългария авторът би следвало да даде отговор на въпроса, който често възниква в практиката, а именно какви предпоставки (евентуално - текстове в плана за преобразуване, протоколи за разпределение и др.) са необходими, за да има Европейското дружество юридически права, освен върху активите и пасивите, определени в плана за преобразуване, така и върху всички изменения на тези активи и пасиви (права и задължения), както и върху новопридобити активи и пасиви между двете

дати - датата на плана за преобразуване и датата на вписването му, от който момент възниква ЮЛ на ЕД. От отговора на този въпрос зависи и вида на правната защита на кредиторите на Европейското дружество.

Независимо от горните критични бележки, давам следното **заключение:**

Представените научни трудове на кандидата отговарят напълно на всички изисквания на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България и вътрешните университетски нормативни изисквания в Югозападния университет „Неофит Рилски” за заемане на академичната длъжност „доцент“. Те разглеждат значими проблеми на гражданското и търговското право и са разработени на сериозно научно ниво. Научните и научно-приложните приноси заслужават подчертана положителна оценка. Те показват, не само отлично познаване на доктрината и правораздавателната практика в областта на изследваната материя, но и способността на кандидата за задълбочени теоретични изследвания и обобщения. Познавам лично кандидата и имам висока оценка за неговите качества като изследовател и дългогодишен преподавател по гражданско право в Юридическия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Положителната ми оценка на предложения хабилитационен труд „Европейско дружество“ с приложената литература, както и положителната ми оценка на цялостната научно-изследователска и преподавателска работа на гласистент д-р Асен Александров Воденичаров ми дават основание да приема убедено, че той отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ за присъждане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.6 Право /Гражданско и семейно право/ в Юридическия факултет на ЮЗУ „Н.Рилски”.

ПОДПИС :

(проф. д-р Марио Бобатинов)

